

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Svar på remiss- Betänkandet Service i glesbygd (SOU 2015:35), samverkansorganet i Värmlands län

Region Värmland har fått möjligheten att yttra sig över remiss från Näringsdepartementet Service i glesbygd (SOU 2015:35). Svar ska lämnas senast den 6 augusti 2015. Region Värmland har per den 6 juli 2015 begärt anstånd hos Näringsdepartementet t o m 27 augusti för att möjliggöra politisk behandling.

Föreliggande remissvar är ett tjänstemannayttrande och kan därmed komma att förändras efter politisk behandling i Region Värmlands styrelse.

Sammanfattning av betänkandet

Betänkandet är ett resultat av den utredning som är gjord på uppdrag av Näringsdepartementet vars uppdrag var att analysera förutsättningarna för att stödja tillgången till en grundläggande nivå av kommersiell service och viss offentlig service i de glesbygdsområden i landet som är särskilt sårbara och utsatta.

Tillväxtanalys har haft utredningens uppdrag att utveckla en modell som mäter grad av närhet till tätorter och som delar in landet i fem tillgänglighetsklasser. Detta är denna modell som varit vägledande för olika nivåer av stöd samt utgjort bas för vad som anses vara en grundläggande nivå av kommersiell service.

I betänkandet föreslås att en ny förordning bör införas för två olika typer av stöd till försäljningsställen för dagligvaror. En förutsättning för stöd är att försäljningsställena ligger i särskilt sårbara utsatta glesbygdsområden. Dessa områden är enligt utredningen områden med låg och mycket låg tillgänglighet till tätorter, direkt till sådana områden angränsande glesbygd och avlägset belägna skärgårdsområden utan fast landförbindelse. Utöver den geografiska avgränsning som nämns ovan förordar utredningen ett minsta avstånd till närmaste butik för att stöd ska kunna ges. Utredningen bedömer att 15 km är en lämplig avståndsgräns. Syftet med stöden är att skapa förutsättningar för att människor och företag i de aktuella områdena får tillgång till en grundläggande nivå av kommersiell service. Syftet är även

att de nya stöden ska ge goda förutsättningar för bibehållande och nyetablering av samordnade servicelösningar.

Det första stödet avser - *stöd till dagligvaruservice av allmänt ekonomiskt intresse* - ska kunna lämnas till försäljningsställen för dagligvaror som har ett mångsidigt utbud av dagligvaror. Villkoren för stöd är bl.a. att försäljningsstället ligger inom intervallet 2–11 miljoner kronor i nettoomsättning och att det har sina lokaler öppna så att kunder kan få tillgång till dagligvaror på åretruntbasis, under i genomsnitt 40 timmar per vecka.

Den andra typen av stödet avser - *stöd till servicestrategiska försäljningsställen för dagligvaror* - ska kunna lämnas till de allra minsta försäljningsställena för dagligvaror, dvs. till försäljningsställen med mycket låg nettoomsättning som understiger två miljoner kronor per år. Villkoren för stöd är bl.a. att försäljningsställena är betydelsefulla för tillgängligheten även till annan grundläggande kommersiell service än försäljning av dagligvaror och att de har sina lokaler öppna så att kunder kan få tillgång till dagligvaror och annan grundläggande kommersiell service på åretruntbasis, under i genomsnitt 20 timmar per vecka.

Region Värmlands ståndpunkt

Region Värmland uppskattar att utredningen valt att göra plats-och studiebesök. Region Värmland anser att sådana besök är en viktig förutsättning för att förstå den kontext som utredningen ska belysa.

Vidare vill Region Värmland betona betydelsen av att lyfta fram de utmaningar som glesbygden står inför genom tillsättande av denna utredning. Region Värmland hade dock gärna sett att utredningen hade haft ett vidare angreppssätt och även belyst vikten av att kunna säkerställa långsiktig *kommunal service*¹ även på glesbygden i framtiden.

Region Värmland ser positivt på utredningens förslag att finna former via Landsbygdsprogrammet att ge stöd till kommuner, som helt eller delvis ligger inom områden med låg eller mycket låg tillgänglighet till tätorter, att utveckla lokala servicelösningar men även annan typ av samordning som kan öka tillgängligheten till service och främja lokal utveckling. Region Värmland tycker det är synd att utredningen inte vågat föreslå förstärkt statsbidrag till kommuner i glesbygd, trots att utredningen gjort dessa övervägande. Region Värmland anser att angivet motiv till detta, det vill säga att ekonomiska resurser inte skulle lösa utmaningen, inte är tillräckligt väl genomlyst.

Region Värmland anser att de två adderade föreslagna stöden är bra och välkomnar förordningsändringar men ser samtidigt en utmaning med de mycket tydliga uppsatta kriterier som ska värderas vid eventuell stödgivning. En stor risk finns att sådana tydliga kriterier skapar inlåsningseffekter och flexibilitet i hur stödet kan nyttjas. Region Värmland skulle snarare se att kriterierna anpassas efter regionala behov och överlåta till länen att ta fram sådana kriterier. Detta skulle ligga i linje med hur övriga stöd/bidrag/utvecklingsprojekt handas på regional nivå. Ytterligare ett skäl som förstärker detta resonemang är att medlen för de adderade stöden har

---

¹ Förutom kommunal service bör även tillgängligheten till hälso-sjukvård uppmärksammas.

utredningen föreslagit ska tas av anslag 1:1. Region Värmland har synpunkter på att inga extra medel tillförs till anslag 1:1 och anser att extra medel bör tillföras de län som har de största utmaningarna.

Region Värmland har förståelse att utredningen nyttjat olika typer av tillgänglighetskartor till dagligvaruhandel med mera som underlag för sina bedömningar om vilka områden som bör kunna omfattas av stöd eller inte. Dock finns det återigen en fara i att flexibiliteten i stödbeviljningen begränsas.

Ann Otto Nemes
Enhetschef enheten för regional tillväxt